

PROGRAM
WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY
Szkoły Podstawowej „Akademia Soward”
w Częstochowie

ROK SZKOLNY 2023-2024

Podstawy prawne regulujące istotę działań wychowawczo-profilaktycznych:

- ustawa z dnia 16 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe;
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
- rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 stycznia 2018 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii;
- rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego

Program jest realizowany i dostosowywany do wieku, wiedzy i poziomu zainteresowań uczniów. W szkole tworzymy ciepłą i bezpieczną atmosferę, budujemy wzajemne zaufanie, szczególną uwagę zwracamy na poczucie bezpieczeństwa wszystkich uczestników programu, dostosowujemy zadania do szkolnych możliwości wszystkich uczniów. W szkole zacieśniamy współpracę z rodzicami i z samorządem uczniowskim, motywujemy dzieci do aktywnego udziału w planowaniu działań szkoły, nawiązujemy współpracę z różnymi instytucjami, fundacjami, stowarzyszeniami, które wspierają w wykonywaniu zadań programu wychowawczo – profilaktycznego.

Program wychowawczo-profilaktyczny obejmuje:

- treści i działania o charakterze wychowawczym skierowane na uczniów;
- treści i działania o charakterze profilaktycznym skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców.

CELE OGÓLNE DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNYCH:

- Kształtowanie jednostek twórczych, kreatywnych i zdolnych do sterowania własnym kształceniem zarówno w rzeczywistości szkolnej, jak i poza nią.
- Rozwijanie osobowych cech wychowanków oraz zdolności umożliwiających rozumienie przez nich otaczającego ich świata na drodze samorefleksji dotyczącej zasadności własnych zachowań.
- Rozwinięcie umiejętności komunikacyjnych, które umożliwią dialog z innymi.

CELE SZCZEGÓŁOWE ODDZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNYCH

Wskazują one wartości, pozytywne postawy, kompetencje oraz umiejętności niezbędne dla prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży w czterech sferach:

- fizycznej (rozwój biologiczny),
- psychicznej (rozwój poznawczy i emocjonalny),
- społecznej (rozwój społeczny)
- aksjologicznej (rozwój moralny).

Osiągnięcie dojrzałości w czterech sferach możliwe jest dzięki rozwojowi kompetencji osobistych i społecznych uczniów, ukierunkowanych na:

samoświadomość – budowanie akceptacji siebie, osiąganie spójności myślenia i działania łączonych z kształtowaniem poczucia autonomii, tworzenie pozytywnego obrazu tożsamości w wymiarze osobistym, społecznym i kulturowym.

sprawczość – wyznaczanie realnych celów i ich osiągnięcie dzięki własnej aktywności, pozytywne nastawienie do życia, motywacja do działania, kształtowanie umiejętności planowania i podejmowania decyzji oraz konstruktywnego rozwiązywania konfliktów, planowanie własnego rozwoju, rozwijanie poczucia celowości działania;

relacyjność – budowanie i podtrzymywanie pozytywnych relacji z ludźmi, rozumienie uczuć innych, sposobów myślenia i działań umożliwiających osiągnięcie pożądaných społecznie celów, promowanie prospołecznych wartości, aktywne uczestnictwo w życiu społecznym, w tym jego formach instytucjonalnych i pozainstytucjonalnych, włączanie się do działania na rzecz społeczności, promowanie pozytywnych wzorców osobowych, budowanie prospołecznych relacji.

otwartość – zdolność do sprawiedliwej, etycznej oceny i reagowania, umiejętność otwartego i jednoznacznego wyrażania swoich potrzeb, uczuć i opinii z zachowaniem szacunku do siebie oraz innych osób, kształtowanie postaw asertywnych, rozwijanie poczucia empatii, wrażliwości, szacunku dla odmienności;

kreatywność – kształtowanie twórczego podejścia do rozwiązywania problemów dzięki umiejętnościom: wyjścia poza schematyczność myślenia i działania, znajdowania nowych sposobów rozwiązywania problemów, odkrywania indywidualnych zdolności umożliwiających sprostanie wyzwaniom, także poprzez podejmowanie działań na rzecz twórczego rozwoju w formie współpracy z instytucjami kultury, rozwój aktywności fizycznej, rozwój sfery psychicznej, w tym duchowej, społecznej, aksjologicznej.

Model absolwenta

Absolwent jest:

aktywny: posiada zainteresowania, pasje jest twórczy, wykazuje się samodzielnością, ciekawy świata, korzysta z różnych źródeł informacji, wykorzystuje zdobytą wiedzę;

odpowiedzialny: umie samodzielnie rozwiązywać problemy, podejmuje działania i przewiduje ich konsekwencje,

otwarty: potrafi uważnie słuchać, rozmawiać umie współpracować w grupie, prezentuje swój punkt widzenia i szanuje poglądy innych;

optymistą: pozytywnie patrzy na świat, lubi siebie i innych;

tolerancyjny: szanuje inne rasy i nacje oraz ich poglądy, jest wrażliwy na potrzeby drugiego człowieka,

świadomy swoich praw i praw innych ludzi: zna swoją wartość, swoje prawa, zna i respektuje prawa innych.

OBSZARY PRACY WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEJ

Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych

- zapoznanie z podstawowymi zasadami bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych, kształtowanie właściwego zachowania się w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia oraz sytuacjach nadzwyczajnych;
- kształtowanie świadomości negatywnego wpływu pracy przy komputerze na zdrowie i kontakty społeczne oraz niebezpieczeństw wynikających z anonimowości kontaktów, respektowanie ograniczeń dotyczących korzystania z komputera, Internetu i multimediiów;
- przygotowanie do bezpiecznego i rozsądnego korzystania z narzędzi i urządzeń technicznych;
- przygotowanie do bezpiecznego organizowania zajęć ruchowych i poruszania się po drogach oraz korzystania ze środków komunikacji;
- rozwijanie umiejętności prowadzenia rozmowy w sytuacji konfliktu i redukcja agresywnych zachowań- podstawy negocjacji i mediacji;
- zwiększenie wiedzy na temat zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych;

Zdrowie-edukacja zdrowotna

- zapoznanie z podstawowymi zasadami dbałości o zdrowie własne i innych, kształtowanie umiejętności kreowania środowiska sprzyjającego zdrowemu stylowi życia w aspekcie fizycznym i psychicznym;
- podkreślanie pozytywnego znaczenia aktywności fizycznej dla zdrowia;
- udzielanie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego dla uczniów i rodziców;
- rozwijanie umiejętności podejmowania działań na rzecz ochrony przyrody;
- kształtowanie świadomości własnego ciała z uwzględnieniem zmian fizycznych i psychicznych w okresie dojrzewania;

- nabycie podstawowej wiedzy na temat stresu, prezentowanie sposobów pokonywania własnych słabości oraz akceptowania ograniczeń i niedoskonałości;
- kształtowanie wytrwałości w działaniu i dążeniu do celu, umiejętności adekwatnego zachowania się w sytuacjach zwycięstwa i porażki;

Relacje -kształtowanie postaw społecznych

- kształtowanie umiejętności właściwej komunikacji, stanowiącej podstawę współdziałania;
- wyzwalanie chęci do działania na rzecz innych osób w celu poprawy ich sytuacji (wolontariat);
- rozwijanie samorządności;
- rozwijanie świadomości roli i wartości rodziny i przyjaźni w życiu człowieka;
- zapoznanie z podstawowymi prawami i obowiązkami wynikającymi z roli ucznia oraz członka szkolnej społeczności, rodziny i kraju;
- kształtowanie umiejętności nawiązywania i podtrzymywania relacji z rówieśnikami, rozpoznawania ich potrzeb, zgodnej współpracy z innymi, z zachowaniem obowiązujących norm i reguł kultury osobistej.

Kultura – wartości, normy, wzory zachowań

- kształtowanie gotowości do uczestnictwa w kulturze, poszanowania tradycji, symboli i kultury własnego narodu, a także poszanowania innych kultur i tradycji;
- rozwijanie przynależności kulturowej poprzez kontakt z wybranymi dziełami sztuki, zabytkami i tradycją w środowisku rodzinnym, szkolnym i lokalnym, uczestniczenie w życiu kulturalnym środowiska rodzinnego, szkolnego, lokalnego oraz wydarzeniach organizowanych przez najbliższą społeczność;
- kształtowanie postaw wyrażających szacunek dla ludzi, niezależnie od religii, statusu materialnego, wieku, wyglądu, poziomu rozwoju intelektualnego i fizycznego oraz respektowanie ich praw, podejmowanie działań w celu zapobiegania dyskryminacji;
- przygotowanie do podejmowania działań mających na celu identyfikowanie i rozwijanie własnych zainteresowań;

- rozwijanie pozytywnego stosunku do procesu kształcenia i samokształcenia, zaangażowania w zdobywanie wiedzy i umiejętności;
- rozwijanie umiejętności właściwego zachowania, uwrażliwianie na kwestie moralne.

**HARMONOGRAM SZCZEGÓŁOWYCH DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNYCH
W ROKU SZKOLNYM 2023/2024**

Strefa psychiczna: BEZPIECZEŃSTWO - profilaktyka zachowań ryzykownych		
Lp.	Treści i zadania	Formy i sposoby realizacji
1.	Zapoznanie z podstawowymi zasadami bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych. Kształtowanie właściwych zachowań w sytuacjach zagrażających zdrowiu i bezpieczeństwu.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapoznanie uczniów i rodziców z zasadami bezpieczeństwa obowiązującymi w szkole- regulaminy klasowe, sali gimnastycznej, pracowni komputerowej, zachowania podczas przerw w szkole i na boisku, w stołówce szkolnej i w świetlicy, podczas wyjść i wycieczek szkolnych. 2. Zwracanie większej uwagi przez nauczycieli i pracowników szkoły podczas pełnienia dyżurów na przerwach, w świetlicy, podczas przebywania na placu i boisku szkolnym. 3. Objęcie pomocą psychologiczno-pedagogiczną uczniów i rodziców wymagających wsparcia. 4. Spotkania z psychologiem, pedagogiem, pedagogiem specjalnym. 5. Przeprowadzanie próbnej ewakuacji. 6. Pogadanki nt. bezpieczeństwa w szkole i poza nią (bezpieczeństwo na zajęciach, w ruchu drogowym, w cyberprzestrzeni).

		<p>7.Realizacja zaplanowanej tematyki na zajęciach z wychowawcą.</p> <p>9.Monitorowanie zachowań i postaw uczniów w różnych sytuacjach.</p> <p>10.Zapewnienie bezpieczeństwa i opieki uczniom podczas wyjść, wycieczek i imprez szkolnych.</p> <p>11. Realizacja programu Twoje Dane Twoja Sprawa.</p>
2.	Zwiększenie świadomości uczniów o korzyściach i zagrożeniach związanych z korzystaniem z Internetu i innych urządzeń technologicznych.	<p>1. Udział w ogólnopolskiej kampanii “Dzień bezpiecznego Internetu“.</p> <p>2. Treści wychowawcze podejmowanie podczas zajęć edukacji informatycznej i informatyki.</p> <p>3. Cykliczne spotkania z inspektorem ochrony danych osobowych.</p> <p>4. Pogadanki na temat bezpieczeństwa w sieci.</p> <p>5. Organizowanie dla uczniów spotkań i pogadanek tematycznych ze specjalistami.</p>
3.	Utrwalanie wiedzy w zakresie bezpiecznego poruszania się w drodze do i ze szkoły.	<p>1. Pogadanki na temat bezpiecznej drogi do szkoły.</p> <p>2.Realizacja treści programowych na zajęciach z techniki i podczas zajęć z wychowawcą.</p>
4.	Przeciwdziałanie agresji i innym niepożądanym formom zachowań wśród uczniów.	<p>1.Monitorowanie zachowań uczniów. Rozmowy indywidualne z uczniami i rodzicami.</p> <p>2.Warsztaty „Jak rozwiązywać konflikty?“.</p> <p>3. Zajęcia z wychowawcą, pogadanki „Jak radzę sobie ze stresem?“.</p> <p>4. Organizacja imprez klasowych.</p> <p>5.Rejestr osób wchodzących do szkoły.</p> <p>6.Stała współpraca z psychologiem szkolnym, pedagogiem, pedagogiem specjalnym z uczniami, nauczycielami i rodzicami.</p>
5.	Uświadamianie skutków	1. Zbieranie informacji dotyczących ryzykownych zachowań związanych

	zażywania i rozprowadzania środków psychoaktywnych, szkodliwości działania nikotyny, e-papierosów, alkoholu, narkotyków i substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych.	z używkami. 2. Realizacja treści profilaktycznych podczas zajęć z wychowawcą, psychologiem i pedagogiem szkolnym. 3. Przystąpienie do programów i projektów o tematyce uzależnień. 4. Pegagogizacja rodziców podczas zebrań klasowych. 5. Organizowanie dla uczniów spotkań i pogadanek tematycznych ze specjalistami.
Strefa fizyczna: ZDROWIE -edukacja zdrowotna		
1.	Zapewnienie opieki zdrowotnej	1. Doraźna pomoc zdrowotna. 2. Przesiewowe badania logopedyczne. 3. Prowadzenie warsztatów w zakresie pierwszej pomocy - program „Mały Ratownik“.
2.	Kształtowanie właściwych nawyków mających na celu podejmowanie zdrowego stylu życia.	1. Realizacja treści programowych w klasach I-VIII podczas lekcji, zajęć z wychowawcą oraz WDŻ: pogadanki dotyczące zdrowia i higieny osobistej. 2. Korygowanie wad postawy i wymowy poprzez logoterapię, zajęcia sportowe. 3. Dostosowanie wysokości ławek i krzeseł do wzrostu uczniów, systematyczne wietrzenie sal lekcyjnych. 4. Udział w konkursach o tematyce prozdrowotnej. 5. Pogadanki na temat: „Jak i dlaczego należy dbać o higienę osobistą“ oraz „Dbam o czystość w toalecie szkolnej“. 5. Udział w programie: „Owoce i warzywa w szkole“ i „Mleko w szkole“. 6. Wspólne spożywanie drugiego śniadania. Realizacja programu „Śniadanie daje moc“. 7. Organizowanie dla uczniów spotkań i pogadanek tematycznych ze specjalistami od zdrowego stylu życia.

3.	Kształtowanie wytrwałości w działaniu i dążeniu do celu, umiejętności adekwatnego zachowania się w sytuacji zwycięstwa i porażki.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zajęcia z wychowawcą na temat zachowań asertywnych, sposobów radzenia sobie ze stresem, właściwych wzorców. 2. Przekazanie wiedzy na temat stylów uczenia się i motywacji do nauki. 3. Udział w zawodach sportowych. 4. Prezentacja różnych zawodów podczas zajęć z doradztwa zawodowego. 5. Udział w zajęciach pozalekcyjnych, rewalidacyjnych i innych.
4.	Kształtowanie świadomości własnego ciała z uwzględnieniem zmian fizycznych i psychicznych w okresie dojrzewania.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zajęcia z wychowawcą - pogadanki. 2. Realizacja treści programowych z zakresu biologii, wychowania fizycznego. 3. Pogadanka „Jak dbam o swoje ciało?”. 4. Zajęcia pozalekcyjne sportowe. 5. Udział w zawodach sportowych. 6. Pogadanki na temat zaburzeń w prawidłowym odżywianiu się: bulimia, nadwaga, anoreksja. 7. Organizowanie zajęć WDŻ.
5.	Doskonalenie umiejętności podejmowania działań na rzecz ochrony przyrody.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Udział w akcjach: Sprzątanie Świata, Dzień Ziemi. 2. Zbiórka surowców wtórnych. 3. Udział w konkursach plastyczno - technicznych o charakterze przyrodniczym. 4. Edukacja ekologiczna na lekcjach przyrody, biologii, geografii.
Sfera społeczna : RELACJE - kształtowanie postaw społecznych		
1.	Rozwijanie zachowań asertywnych i empatycznych.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Warsztaty „Uczymy się rozwiązywać konflikty“. 2. Realizacja tematyki zajęć z wychowawcą, prowadzonych metodami aktywnymi. 3. Dyskusje na temat kultury zachowania wobec rówieśników i osób dorosłych. 4. Organizacja i udział w akcjach charytatywnych.

		<p>5.Organizowanie pomocy koleżeńskiej.</p> <p>6.Zajęcia warsztatowe z psychologiem szkolnym.</p> <p>7.Pedagogizacja rodziców.</p> <p>8. Zajęcia z pedagogiem i psychologiem.</p>
2.	Umożliwienie przynależności do konstruktywnej grupy rówieśniczej, rozwijanie samorządności.	<p>1.Wybór Samorządu Uczniowskiego podejmowanie działań na rzecz uczniów i szkoły.</p> <p>3.Dbanie o estetykę sal lekcyjnych, wyglądu szkoły i jej otoczenia.</p> <p>4.Udział w zajęciach pozalekcyjnych, wyjściach i wycieczkach klasowych, w rajdzie szkolnym.</p> <p>5. Udział w projektach edukacyjnych.</p>
3.	Wzmacnianie więzi emocjonalnej z rodziną, integracja działań wychowawczo-profilaktycznych szkoły i rodziców.	<p>1.Udział rodziców w uroczystościach szkolnych, klasowych, wyjściach i wycieczkach i w imprezach środowiskowych.</p> <p>2.Organizowanie imprez: pasowanie na ucznia, Dzień Babci i Dziadka, Dzień Pluszowego Misia, Dzień Rodziny, rajd szkolny i wiele innych.</p> <p>3.Zebrania z rodzicami, konsultacje i rozmowy indywidualne.</p> <p>4.Pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych poprzez konsultacje z psychologiem, pedagogiem szkolnym, pedagogiem specjalnym.</p> <p>5.Współpraca nauczycieli z rodzicami uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych.</p>
4.	Kształtowanie umiejętności przestrzegania obowiązujących zasad i reguł.	<p>1.Zapoznanie z regulaminami szkolnymi, zasadami BHP oraz zasadami współżycia w szkole.</p> <p>2.Tworzenie klasowych kodeksów zachowania.</p> <p>3.Stosowanie systemu kar i nagród.</p> <p>4.Zapoznanie uczniów z Konwencją o Prawach Dziecka.</p>
5.	Przygotowanie do sprawiedliwego i uczciwego oceniania siebie i innych ludzi.	<p>1.Stosowanie samooceny ucznia.</p> <p>2.Bieżące ocenianie w różnych sytuacjach szkolnych, wskazywanie właściwych i niewłaściwych form zachowania.</p>

Sfera społeczna: KULTURA – wartości ,normy, wzory zachowań		
1.	Kształtowanie gotowości do uczestnictwa w kulturze.	<ol style="list-style-type: none"> 1.Udział w uroczystościach szkolnych, państwowych, 2.Wyjścia do teatru, kina, filharmonii, muzeum i galerii. 3.Organizowanie imprez klasowych. 4. Realizowanie treści wychowawczych podczas zajęć z wychowawcą. 5. Współpraca z rodzicami.
2.	Kształtowanie świadomości odmienności osób niepełnosprawnych, innej narodowości, wyznania i tradycji.	<ol style="list-style-type: none"> 1.Realizacja treści programowych na lekcjach j. angielskiego, hiszpańskiego i niemieckiego. 2.Poznanie kultury krajów UE. 3.Organizacja Dnia Języków Obcych, Dnia św. Patryka, Święto Dziękczynienia. 5.Współpraca nauczycieli z rodzicami dziecka z orzeczeniem o kształceniu specjalnym. 6. Włączanie uczniów z orzeczeniem do współpracy rówieśniczej poprzez wspólne działania.
3.	Kształtowanie postaw patriotycznych i obywatelskich.	<ol style="list-style-type: none"> 1.Udział w uroczystościach, apelach, wieczornicach z okazji rocznic ważnych świąt narodowych. 2. Organizowanie wycieczek o charakterze patriotycznym.
4.	Rozwijanie zainteresowań i pasji uczniów. Wdrażanie do aktywnego uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej.	<ol style="list-style-type: none"> 1.Promocja talentów i zainteresowań. Prezentacja osiągnięć na forum szkoły. 2.Udział w zajęciach pozalekcyjnych. 3.Udział w konkursach czytelniczych. 4.Zachecanie do udziału w konkursach przedmiotowych. 5.Organizacja wycieczek klasowych.

Ewaluacja programu

Nauczyciele, rodzice i sami uczniowie jako aktywni uczestnicy Programu Wychowawczo-Profilaktycznego są jego ewaluatorami. W czerwcu 2023 roku została przeprowadzona ankieta wśród uczniów, nauczycieli i rodziców. Po analizie zebranych odpowiedzi zostały opracowane wnioski, które zostały uwzględnione w opracowanym Programie Wychowawczo-Profilaktycznym na rok szkolny 2023-2024.

Program został uchwalony przez Radę Pedagogiczną uchwałą nr 18/2023 dnia 06 września 2023r.